

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ

РТС

<http://www.rts.rs/page/magazine/ci/story/501/zanimljivosti/3194196/gljiva-krajnje-retka-u-svetu-nadjena-na-kosovu.html>

Гљива крајње ретка у свету нађена на Косову

НЕДЕЉА, 08. ЈУЛ 2018, 16:01 -> 16:29

ИЗВОР: РТС, МАКЕДОНСКО МИКОЛОШКО ДРУШТВО

Тим македонских миколога пронашао је на Косову *Zeus olympius* – врсту гљиве за коју се до сада знало да постоји само у две земље у свету.

У пролеће ове године, гљива је пронађена на једном локалитету у Превали у склопу Националног парка „Шар планина“, на око 1.600 метара надморске висине. Реч је о подручју обраслом природном, нетакнутом шумом босанског бора (*Pinus leucodermis*), који је ендемична балканска врста.

Zeus olympius први пут је откривена 1986. године на Олимпу у Грчкој, а 2012 године регистрована је и на планини Пирин у Бугарској. Плодна тела ове врсте гљиве су у почетку округле црне љуске које се појављују испод коре дрвета. Кад сазру, плодна тела пробију кору, љуска се дели на ситне црне зубе који окруже наранџасто до златно обојени диск, чије димензије се крећу од 0,2 до пет милиметара у печнику.

Гљива расте у малим групама на мртвим деловима гранчица босанског бора. Ова врста је део Глобалне иницијативе за гљиве на црвеној листи (Global Fungal Red List Initiative), где је оцењена као „потенцијано критично угрожена“.

Тим македонских миколога предвођених професором Митком Караделевим са Природно-математичког факултета у Скопљу открио је и идентификовао гљиву, у оквиру њиховог пионирског пројекта „Гљиве Косова: израда пописа гљива и прелиминарне црвене листе као и предлагање значајних подручја за гљиве на Косову“. Пројекат траје од 1. марта 2017. године до 31. августа 2018, и финансиран је од стране Фондације Рафорд из Енглеске.

До сада су гљиве на Косову проучаване веома оскудно, и постојали су само неки службено објављени научни подаци. Као резултат поменутог пројекта, добијени су подаци о 380 различитих врста гљива или 769 података о гљивама, које су део базе Гљива Косова (Fungi od Kosovo), посебно креиране за ту сврху и доступне онлајн.

Листа, састављена према критеријума ИУЦН-а (Међународне уније за очување природе), представљаће основу за припрему званичне црвене листе гљива као и законских прописа о заштити гљива.

Значајна подручја за гљиве су одређена на темељу присуства ретких и угрожених врста гљива, богатства и миколошког значаја самог станишта. Листа и значајна подручја за гљиве биће кључне за очување гљива с обзиром на прекомерну експлоатацију, фрагментацију и уништавање станишта гљива.